

Димитър Миладинов

Константин Миладинов

Константин Христов Миладинов е български поет от Македония, роден около 1830 г. в Струга. Син на майстора грънчар Христо Миладинов и е брат на Димитър Миладинов и Наум Миладинов. Отначало учи при брат си Димитър в Струга, Охрид и Кукуш, след това в гръцката гимназия в Янина (1844 – 1847). Известно време (1847 – 1849) учителства в село Търново, Битолско. Следва и завършва гръцка филология в университета в Атина (1849 – 1852). След това е учител в Магарево, Битолско. През 1856 г. заминава за Одеса. Продължава образованието си като волнослушател в Историко-филологическия факултет на Московския университет, където се сближава с Любен Каравелов, Не-шо Бончев, Васил Попович, Райко Жинзифов, Константин Станишев, Сава Филаретов и други от учещите там българи. Основава

Българската дружина „Братски труд“ (1859), в чийто едноименен орган публикува стихотворения. В Москва обработва събраните в Македония народни песни и гр. фолклорен материал. Поддържа връзки и с Раковски. Сътрудничи на сп. „Братски труд“, „Български книжици“, в. „Дунавски лебед“ и гр. и подготвя сборника с български народни песни, в който влизат събраните заедно с брат му фолклорни материали, както и такива, които Димитър и други българи продължават да му изпращат.

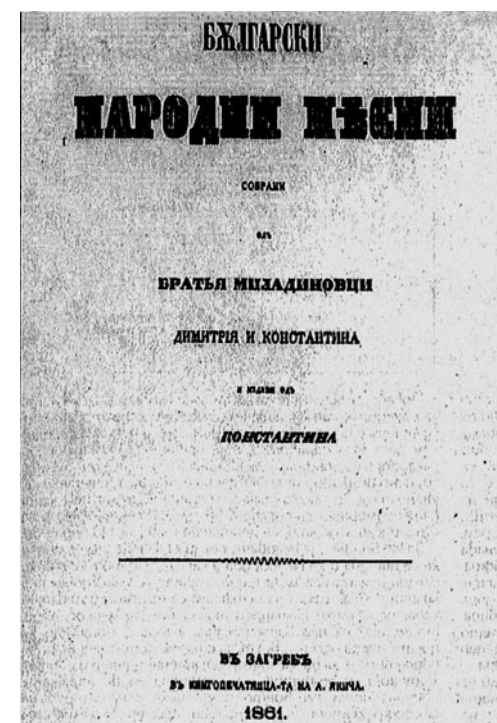
Кореспондира и на път за родния си край се среща във Виена с хърватския католически епископ Йосиф Шросмайер.

С неговото поощрение и материална помощ издава „Български народни песни. Собрани от братя Миладинови, Димитрия и Константина и

издадени отъ Константина. Въ Загребъ. Въ книгопечатницата на А. Якича, 1861“ – фолклорен сборник, съдържащ песни от различни краища на България, по който някои чужди слависти са изучавали българския език. Научил, че брат му Димитър е арестуван (поради интригите на охридския владика фанариот), Константин тръгва от Виена за Цариград с цел да му помогне. Но самият той е арестуван и хвърлен също в цариградската тъмница, където умира почти едновременно с брат си през 1862 г. Има предание, че двамата са били отро-

вени от фанариотите. Човек с широка култура и възможности за литературна работа в Русия, Константин Миладинов тъгува за родния край, за слънцето на юга и непрекъснато се стреми към родината. Израз на тази носталгия и близост до живота на народа е цялата му поезия, и особено елегията „Тъга за юг“.

Стихотворенията „Бисера“, „Желание“ и „Голапче“ са публикувани в „Български книжици“, ч. II, кн. I, 1858 г.; „На санцето“ — в „Братски труд“, кн. I, 1860 г., а „Тъга за юг“ — в „Дунавски лебед“, I, 1860, бр. 20.

Корицата на „Български народни песни“, Димитър и Константин Миладинови, 1861 г.

ТЪГА ЗА ЮГ

Орелски криля как да си метнех
и в наши стърни да си прелетнех!
На наши места я да си идам,
да видам Стамбол, Кукуш да видам;
да видам дали сънце и тамо
мрачно угревят како и вамо.

Ако как овде сънце ме стретит,
ако пък мрачно сънцето светит,
на път далечни я ке се стегнам
и в други стърни ке си побегнам,
където сънцето светло угревят,
къде небето дзвезди посевят.

Овде ѝе мрачно и мрак м`обвива
и темна мъгла земя покрива:
мразой и снегой и пепелници
силни ветрища и виюлици
околу мъгли и мразой земни
и в гръди студой и мисли темни.
Не, я не можам овде да седам!
Не, я не можам мразой да гледам!
Дайте ми криля я да си метнам
и в наши стърни да си прелетнам.
На наши места я да си идам,
да видам Охрид, Струга да видам.

Тамо зората греит душата
и сънце светло зайдвит в гората;
тамо дарбите природна сила
со съта раскош ги растурила:
бистро езеро гледаш белеит
и си от ветар сино темнеит:
поле погледаш или планина,
сегде божева ѝе убавина.

Тамо по сърце в кавал да свирам,
сънце да зайдвит, я да умирам.

Во Москва

СВЕТОЗАР ИГОВ –
„АНТОЛОГИЯ
НА БЪЛГАРСКАТА ПОЕЗИЯ“,
1995, Пловдив,
изд. „Христо Г. Данов“

Т`ГА ЗА ЈУГ

Орелски крилја как да си метнех,
и в наши ст`рни да си прелетнех
да видам Стомбол, Кукуш да видам,
да видам дали с`нце и тамо
мрачно угревјат, како и вамо.

Ако как овде с`нце ме стретит,
ако пак мрачно с`нцето светит;
на п`т далечни ја ѝе се стегнам,
и в други ст`рни ѝе си побегнам,
к`де с`нцето светло угревјат,
к`де небото свезди посевјат.

Овде је мрачно и мрак м`обвива
и темна м`гла земја покрива,
мразој и снегој, и пепелници,
силни ветришча и вијулици,
околу м`гли и мразој земни,
а в гр`ди стугој, и мисли темни.

Не, ја не можам овде да седам,
не, ја не можам мразој да гледам!
Дајте ми крилја ја да си метнам
и в наши ст`рни да си прелетнам;
на наши места ја да си идам,
да видам Охрид, Струга да видам.

Тамо зората греит душата,
и с`нце светло зајдвит в гората;
тамо дарбите природна сила
со с`та раскош ги растурила:
бистро езеро гледаш белеит,
или од ветар сино темнеит;
поле погледнеш, или планина,
сегде божева је убавина.

Тамо по срце в кавал да свирам,
с`нце да зајдвит, ја да умирам.

Во Москва

„АНТОЛОГИЈА
НА МАКЕДОНСКАТА ЛИРИКА“,
Југословенска книга,
Београд, 1951